

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

- Arnstein, S. R. (1969). "Ladder of Citizen Participation". *Journal of American Institute of Planners*.35 (July 1969): 216 - 224.
- Cohen , J. M., & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation : Concept And Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Ithaca, NY: Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Douglah, M. (1970). Some Perspective on the Phenomenon of Participation. *Adult Education Journal*. 20(2): 88 - 98; 1970.
- Gustavo, Wilches-Chaux. (1992). The Meaning of Participation. In Brand, Peter Charles. (ed.), *Community Participation: Proceedings*. Habinet International Seminar. Colombia: Habinet.

ภาษาไทย

- กรมการพัฒนาชุมชน.(2529).รายงานการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะ กพสม. กองวิจัยและประเมินผล กรมการพัฒนาชุมชน.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *ท้องถิ่นกับการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- _____. (2544). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2553). *ภูมิปัญญาท้องถิ่น*. ค้นเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2558 จาก <http://tkagri.doec.go.th>.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร:หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.
- จรัญญา บันเทิง. (2548). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพมหานคร:โอ เอ พรินต์ติ้งการพิมพ์.
- เจียมพดล ไชยาลักษณ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. (2541). “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้อย่างไร”. *ปฏิรูปการศึกษา* 1,1 (กันยายน 2541) : 8

- ชินรัตน์ สมสืบ.(2539). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2540).การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546).**ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 3: ภาคกลางและภาคตะวันออก.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ทรงจิต พูลลาภ และคนอื่นๆ. (2546). **ศึกษาวิจัยภูมิปัญญาไทย ทั้ง 4 ภาค.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- นงเยาว์ อุทุมพร. (2559). รายงานการวิจัยศักยภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำแหล่ง
เรียนรู้ในชุมชนมาใช้เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง **อำเภอพระสมุทรเจดีย์
จังหวัดสมุทรปราการ.** กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นภดล ฮมแสน. (2546). **การวิเคราะห์ศักยภาพชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการอุทยานแห่งชาติ
กรมศึกษาอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี.** วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นาลยา คงยิ้ม. (2549). **ประเภทของภูมิปัญญาชาวบ้าน.** คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- นิคม ชมพูหลง. (2548). **ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้.**พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม:
อภิชาตการพิมพ์.
- นุชลี คล้ายวันเพ็ญ. (2553). **การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครู
โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร.**วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัญญัติ แก้วส่อง. (2531). **รูปแบบทางสังคม-จิตวิทยาสำหรับการอธิบายการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในกระบวนการพัฒนา.** ปริญญาโทการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาบริหาร
การศึกษา,บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประกอบ ใจมั่น. (2547).**การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเวศ วะสี. (2542). **ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจสังคมและศิลปวัฒนธรรม.**
กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
_____. (2547). **ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์.**กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- พจน์ เทียมศักดิ์ (2543). **ปฏิสัมพันธ์ของการเรียนรู้ในชุมชนโรงเรียน.** ปริญญาโทการศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พวงรัตน์ วิทย์ตมาภรณ์. (2541). **การศึกษาการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนในการเรียนการสอน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(วิชาสังคมศึกษา)ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัด
ขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พระครูวินัย ประจักษ์.(2545). การสืบทอดและพัฒนาภูมิปัญญา:ปัจจัยที่เกื้อหนุน.
กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- พระมหาสิรินธร สุรินโท บัวไข.(2551). การศึกษาสภาพการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย.(2541). กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น.กรุงเทพมหานคร: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- ยุพา สัมสิริอำนวยการ. (2551). การถ่ายทอดภูมิปัญญาและการสืบทอด. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- _____. (2545). พจนานุกรม. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- เรไร ไพรวรรณ. (2548). รายงานการวิจัยการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน : กรณีศึกษาชุมชนในเขตธนบุรี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วรพจน์ อาษารัฐ. (2550). การเล่นพื้นบ้าน : ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเด็ก. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.1(1), 36-40.
- วารี หอมอุดม. (2553). คุณค่าของภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย และการสืบทอด. ค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.kroobannok.com>
- วิไล กันทะใจ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องภูมิปัญญาไทยในตุงล้านนา โรงเรียนบ้านร่องกวาง(จันทิมาคม) อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2544). การพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ศศิธร ธรรมโสภิต. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตคลองสาน สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ พรหมพันท้าว. (2551). แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สูงอายุในโครงการส่งเสริมศักยภาพการใช้ภูมิปัญญาผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. (2547). เล่มที่ 23. ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.
- สารานุกรมวิกิพีเดีย.(2558). สืบค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2556 จาก <http://th.wikipedia.org/>

- สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชา โรงเรียนกับชุมชน
หน่วยที่ 1 – 7. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- _____. (2539) เอกสารการสอนชุดวิชา โรงเรียนกับชุมชนหน่วยที่ 8 – 15 .(พิมพ์ครั้งที่ 14).
กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- สุธิงค์ พงศ์ไพบุลย์.(2541). ภูมิปัญญาชาวบ้านในภาคใต้. กรุงเทพมหานคร:จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2544). กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ.
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2534). ภูมิปัญญาชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2541). แนวทางการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในการจัด
การศึกษา. กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2544). การบริหารโรงเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สำนักงานเขตธนบุรี.(2557). เอกสารโครงการธนาคารคลังสมองกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพมหานคร.(อัดสำเนา).
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา.(2544). การพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
และท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2552). เอกสารคำสอนรายวิชาแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น. คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อรรณพ ไผ่เอ้ย. (2547). การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย,
เชียงใหม่. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง.(2540). ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค: วิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของ
ชาวบ้านไทย.นนทบุรี: โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.